

Konstitutionsutskottets yttrande 2021/22:KU4y

Kommissionens arbetsprogram 2022

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 14 oktober 2021 att ge övriga utskott tillfälle att senast den 16 november 2021 yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2022 (COM(2021) 645), under förutsättning att arbetsprogrammet då har hänvisats till utrikesutskottet för granskning. Arbetsprogrammet hänvisades till utrikesutskottet den 9 november 2021.

Konstitutionsutskottet välkomnar att konferensen om Europas framtid har kommit igång och är positivt till ambitionen att öka ungdomars engagemang i Europas framtid. Utskottet värdesätter vidare kommissionens arbete med att stärka och försvara rättsstatsprincipen och understryker vikten av att kommissionen fortsätter detta arbete. Utskottet framhåller även det angelägna i att värna mediernas frihet och oberoende. Utskottet välkomnar också kommissionens arbete med bättre lagstiftning.

Utskottets överväganden

Kommissionens arbetsprogram 2022

Den 19 oktober 2021 presenterade kommissionen sitt arbetsprogram för 2022, Göra Europa starkare tillsammans, inklusive bilagor (COM(2021) 645). Arbetsprogrammet innehåller bl.a. 32 nya initiativ som kommissionen avser att lägga fram under 2022.

Under rubriken En ny satsning på demokrati i Europa (avsnitt 2.6) framhåller kommissionen att konferensen om Europas framtid är i full gång. Konferensen är en unik, öppen och inkluderande demokratisk satsning. Kommissionen anför att den kommer att vara redo att följa upp det som konferensen enas om. Kommissionen framhåller också att den håller på att införa nya innovativa verktyg för samarbete med medborgarna, vilket ska bidra till att ungdomar kan bli ledande i debatten om Europas framtid.

Kommissionen understryker vidare att mediernas frihet och mångfald är en hörnsten i vårt demokratiska statsskick och att det är viktigt att bevara den. Kommissionen avser att vidta ytterligare åtgärder för att förbättra öppenheten, ansvarutkrävandet och oberoendet när det gäller åtgärder som påverkar mediernas frihet och mångfald genom att lägga fram en europeisk mediefrihetslag.

Kommissionen framhåller vidare att rättsstatligheten är en förutsättning för att EU ska kunna fungera effektivt i en anda av ömsesidigt förtroende. Rapporten om rättsstatsprincipen 2021 visade på en positiv utveckling i medlemsstaterna, men också på nya problem. Kommissionen kommer att fortsätta sitt arbete som fördragens väktare för att se till att utmaningar för rättsstatsprincipen identifieras och åtgärdas, bl.a. genom att utfärda särskilda rekommendationer till medlemsstaterna i rapporten om rättsstatsprincipen 2022. Kommissionen tänker också göra vad som krävs för att upprätthålla EU-rättens företräde.

Kommissionen redogör även för sitt arbete med bättre lagstiftning (avsnitt 3.1). Kommissionen anför att dess agenda för bättre lagstiftning innebär att politiska beslut ska fattas utifrån bästa tillgängliga underlag, med beaktande av inverkan i praktiken och synpunkter från de människor och företag som sannolikt kommer att påverkas. Kommissionen anför vidare att 2021 års meddelande om bättre lagstiftning, Samarbete för att skapa bättre lagar, anger viktiga sätt för att förbättra lagstiftningens kvalitet. För att bördan med att nå EU:s politiska mål ska bli så liten som möjligt tänker kommissionen fullt ut iakttä principen ”en in, en ut” i arbetsprogrammet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet sätter stort värde på kommissionens satsning på demokratin i Europa. Utskottet välkomnar att konferensen om Europas framtid har kommit igång och är positivt till ambitionen att öka medborgarnas delaktighet, inte minst ambitionen att öka ungdomars engagemang i debatten om Europas framtid.

Som utskottet tidigare framhållit utgör respekten för rättsstaten och de mänskliga rättigheterna fundamentet i en demokrati (yttr. 2019/20:KU6y). Utskottet värdesätter kommissionens arbete med att stärka och försvara rättsstatsprincipen och vill understryka vikten av att kommissionen fortsätter detta arbete.

Utskottet vill även framhålla det angelägna i att värna mediernas frihet, oberoende och mångfald. Informationen i arbetsprogrammet om kommissionens initiativ till en europeisk mediefrihetslag är mycket knapphändig, vilket innebär att det är svårt för utskottet att framföra några synpunkter. Utskottet kommer att ta ställning till förslaget när det läggs fram av kommissionen.

Utskottet välkomnar kommissionens arbete med att åstadkomma bättre lagstiftning och uppskattar kommissionens mål att undvika onödiga regelbördor.

Stockholm den 16 november 2021

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiaainen (S), Lars Jilmstad (M), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Per Schöldberg (C), Mia Sydow Mölleby (V), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Erik Ottoson (M) och Camilla Hansén (MP).